

**ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์***
**Political Understanding in the Democratic Regime of People
in the Municipal Area of Tha Khantho Sub-District,
Kalasin Province**

พระครูญาณวิจักขณ์ (ชัยวัฒน์ อริยชัยญาณ)

Phrakhrayanawichak (Chaiwat Ariṇṇajayaṇṇo)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: fa-chaiwat@hotmail.com

๙-----๙

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และเพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างก็มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยปัญหาและอุปสรรค คือ รัฐควรมีนโยบายปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตย และสร้างความเข้มแข็งในชุมชนให้ประชาชนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง; การมีส่วนร่วม; ประชาธิปไตย

* Received January 20, 2019; Revised March 16, 2019; Accepted April 10, 2019

Abstract

This article was to study the level of people's opinions, to compare the people's opinion and the problems, obstacles and understanding in Democratic Political System of People in the Municipal Area of Tha Khantho Sub-District, Kalasin Province. using Mixed Methods. Findings were the level of people's opinion on The overall level of understanding in Democratic Political System of People in the Municipal Area is at a high level. Based on different is not found to be different rejecting the research hypothesis. Problems and obstacles were that for the government should issue a policy to instill democratic ideology into public, strengthen the community, and encourage the people to exchange knowledge with each other.

Keywords: Understanding in Democratic Political System; Participation; Democracy

บทนำ

ปัจจุบันประชาชนยังสับสนว่าประชาธิปไตย คืออะไร มีวิธีการดำเนินชีวิตแบบอิสระเสรีอย่างไร ดังนั้นความเข้าใจของประชาชนในการปกครองระบบประชาธิปไตยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมทางการเมืองการปกครองของระบอบประชาธิปไตย และลักษณะสังคมในประเทศที่ได้สะสมมาอย่างยาวนาน โดยสังคมดั้งเดิมของคนไทยคุ้นชินกับระบบการปกครองเดิม ๆ เช่น ระบบเผด็จการ ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ระบบเจ้าผู้ครองนคร เป็นต้น ระบบนี้เราใช้การแก้ปัญหาโดยอาศัยผู้นำ เดินตามผู้นำอย่างเดียว แต่เมื่อเข้าสู่กระบวนการประชาธิปไตยผู้คนที่ยังยึดติดกับอำนาจเดิม ระบบเดิมยากที่จะผลัดออกไปได้การแก้ไขปัญหามักนำกลับไปสู่ระบบเดิม ๆ (ปรีชา เรืองจันทร์, 2560) ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้องโดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น (พระวรราชย์สุวทุโธ (เจริญศิลป์), 2559) และประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ซึ่งถือ

ว่าเป็นกลุ่มพลังการเมืองที่สำคัญแต่ร้อยละ 80 ยังไม่เข้าใจเรื่องการเมืองการปกครอง เหตุผลสำคัญสำหรับปัญหาเรื่องการขยายความรู้ความเข้าใจทางการเมืองดังกล่าวมาจากปัญหาในเรื่องของระดับการศึกษาซึ่งเป็นที่มาของการขาดโอกาสในการได้รับความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้องตามแบบอย่างประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2556) ปัญหาที่กระทบต่อภาพรวมของประเทศ สมควรที่จะต้องมีการศึกษาถึงต้นเหตุของปัญหา เพื่อจะนำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ หากปล่อยไว้นานวันเข้าจะทำให้ประเทศชาติไม่ก้าวหน้าไปข้างหน้า แต่จะเป็นการถอยหลังลงคลอง ปัญหาหลักในการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาจุดประสงค์การวิจัยในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการศึกษาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนไว้เป็นสำคัญว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองตามรูปแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับใด และการพัฒนารูปแบบระบบการเมืองการปกครองของไทย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาระบบการเมืองการปกครองของไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบ งานวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 7,265 คน (งานทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลท่าคันโท, 2562) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาร์โร ยามาเน่ (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 8 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านความเสมอภาค ด้านอำนาจอธิปไตย ด้านภราดรภาพ ด้านสิทธิและเสรีภาพ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการความรู้ความเข้าใจ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ (t=0.768) ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน จึงได้ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุ การศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย อย่างมีนัยสำคัญตามสมมติฐานที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3.1 ด้านอำนาจอธิปไตย รัฐบาลควรมีนโยบายปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตย ให้แก่ประชาชนได้ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่แท้จริงของระบอบประชาธิปไตย

มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างๆ ทั้งโดยตรงและทางอ้อม ให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในทางการเมืองได้

3.2 ด้านสิทธิและเสรีภาพ รัฐควรจัดให้ประชาชนได้เข้าถึงการทำงานของภาครัฐ และการออกกฎหมายต้องให้ตรงต่อเจตนารมณ์ หรือความต้องการของประชาชน มีสถานที่ในการแสดงออกทางการเมืองซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยรัฐต้องเป็นตัวขับเคลื่อนความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

3.3 ด้านความเสมอภาค รัฐควรจัดการให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกันไม่มีการแบ่งแยก

3.4 ด้านภราดรภาพ รัฐควรมีมาตรการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้เข้มแข็งในชุมชน ด้วยการตั้งศูนย์การเรียนรู้ให้ทำงานภายในชุมชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับแรก คือ ด้านความเสมอภาค ลำดับต่อมา คือ ด้านอำนาจอธิปไตย ด้านภราดรภาพ และด้านสิทธิและเสรีภาพ ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิษฐ์ วงศ์ารัตน์ศิลป์ (2560) ที่ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีระดับความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการความรู้ความเข้าใจ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน จึงได้ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุ การศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย อย่างมีนัยสำคัญตามสมมติฐานที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านอำนาจอธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในด้านอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นหัวใจที่สำคัญของการปกครองประเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร วัฒนารณเกียรติ (2558) ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดนครพนม” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.2 ด้านสิทธิและเสรีภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า เมื่อจำแนกเป็นรายด้านในระบอบประชาธิปไตยตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านสิทธิและเสรีภาพ โดยในระบอบประชาธิปไตยได้กำหนดสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน สื่อมวลชนต่างๆ มีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสาร โดยไม่ถูกปิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านหลักสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านความเสมอภาค โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า เมื่อจำแนกเป็นรายด้านในระบอบประชาธิปไตย ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านความเสมอภาค โดยประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีการยอมรับมติเสียงข้างมาก และรับฟังเสียงข้างน้อยเป็นหลักการที่สำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระกิตติ ทิพย์โส (เล่าผิวพันธ์) (2555) ได้วิจัยเรื่อง “ความเข้าใจที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัด

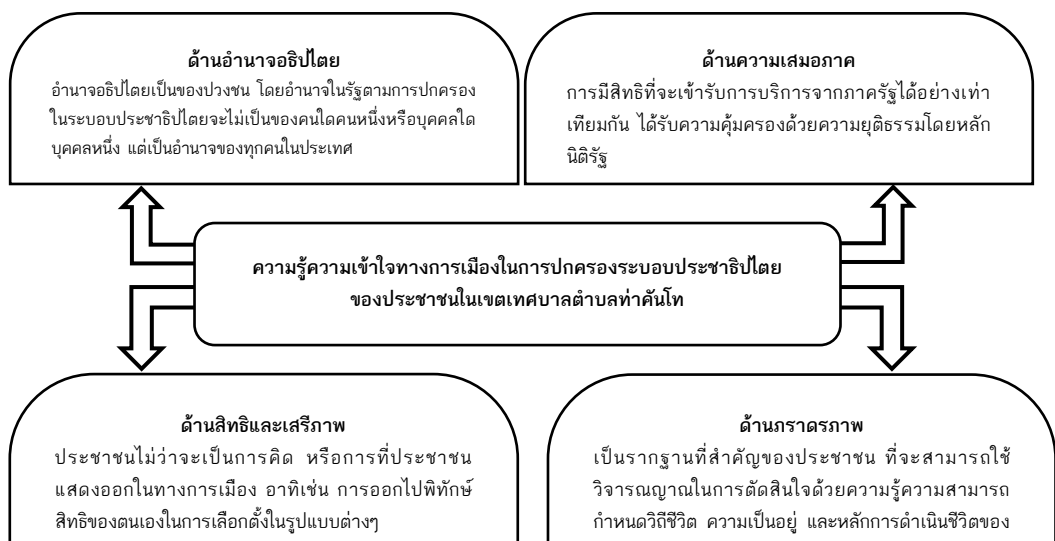

ชลบุรี มีความเข้าใจต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มากที่สุด คือความเสมอภาค ด้านสิทธิและเสรีภาพ และด้านรูปแบบการปกครองรัฐประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านภราดรภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า เมื่อจำแนกเป็นรายด้านในระบอบประชาธิปไตย ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านภราดรภาพ โดยประชาชนทุกคนในประเทศมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในตัวเอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง เท่าเทียมกัน และการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างยุติธรรมเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร วัฒนารณเกียรติ (2558) ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่รับจากการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยจากการสังเคราะห์ คือ ความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านอำนาจอธิปไตย ที่เป็นอำนาจของปวงชน อำนาจในรัฐตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะไม่ใช่เป็นของคนใดคนหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นอำนาจของทุกคนในประเทศ 2) ด้านสิทธิและเสรีภาพ ประชาชนไม่ว่าจะเป็นการคิด หรือการที่ประชาชนแสดงออกทางการเมือง อาทิเช่น การออกไปพิทักษ์สิทธิของตนเองในการเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ 3) ด้านความเสมอภาค การมีสิทธิที่จะเข้ารับบริการจากภาครัฐได้อย่างเท่าเทียมกัน ได้รับความคุ้มครองด้วยความยุติธรรมโดยหลักนิติรัฐ 4) ด้านภราดรภาพ เป็นรากฐานที่สำคัญของประชาชนที่จะสามารถใช้วิจารณ์ญานด้วยความรู้ความสามารถ กำหนดวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และหลักการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยปราศจากการชักจูงจากผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมีนโยบายปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตย ให้ประชาชนได้ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่แท้จริงของระบอบประชาธิปไตย
2. รัฐควรมีนโยบายสามารถที่เข้าถึงประชาชนเพื่อเป็นการแสดงความต้องการของประชาชน มีสถานที่ในการแสดงออกทางการเมืองซึ่ง เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
3. รัฐควรมีแนวทางในการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้เข้มแข็งในชุมชน

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

1. จัดกิจกรรมในชุมชนเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตย ด้วยการจัดกิจกรรมให้ประชาชนได้มีการเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่จะทำประชาชนได้ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่แท้จริงของระบอบประชาธิปไตย
2. จัดสร้างศูนย์ประสานงานให้ประชาชนได้แสดงออกทางการเมืองซึ่ง เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
3. ตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และให้ประชาชนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในสังคมไทย
2. ควรศึกษาปัจจัยการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนในการแสดงออกและถอดถอนผู้นำทางการเมือง
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย กรณีการร่วมชุมนุมทางการเมืองในสังคมไทย
4. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนจากภาครัฐ
5. ควรศึกษาบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมการบริหารราชการของรัฐ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: ศรุสภา.
- คงฤทธิ์ กุลวงษ์. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2554). *สถิติเบื้องต้นและการวิจัย: Basic Statistics and Research* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชุตีเดช สุวรรณณณ. (2558). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ปรีชา เรืองจันทร์. (2560). *การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม Politics, Economy and Society* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พระกิตติ ทิปวโส (เล่าผิวพันธ์). (2555). *ความเข้าใจที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- พระขรรค์ชัย สุวทุโธ (เจริญศิลป์). (2559). การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวิพัฒนา กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์. (2558). การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 9(2), 50-56.
- พิสิษฐ์ วงสารตันศิลป์. (2560). ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วารสารดุชนิทัศน์ทางสังคมศาสตร์, 7(1), 190-202.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (2556). ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยศึกษาเปรียบเทียบเขตเมืองกับเขตชนบท (รายงานงานวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์. (2546). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับประศาสนศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สุภาพร วัฒนธนเกียรติ. (2558). ทัศนคติของประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.